

Caresheet Pogona vitticeps

Nederlandse naam:	Baardagaam
Engelse naam:	Bearded dragon
Herkomst:	Australië
Grootte:	tot 60 cm
Levenswijze:	bodembewoner
Wetgeving (CITES):	geen
Leeftijd:	10-15 jaar
Familie:	Agamidae
Geslacht:	Pogona
Soort:	Pogona vitticeps

Algemeen

P. vitticeps werd vroeger tot het genus *Amphibolorus* gerekend. Glen Storr heeft in 1982 baardagamen een nieuwe naam gegeven en bij deze was het geslacht *Pogona* geboren. De baardagaam dankt zijn naam aan de baard die hij op kan zetten wanneer hij zich bedreigd voelt of wanneer hij een vrouw probeert te imponeren. De baard wordt zwart en groot.

P. vitticeps komt alleen voor in Australië, in gebieden in Queensland, New South Wales, Victoria, South Australia en het Northern Territory (zie figuur 1). Je treft ze aan in droge en half woestijnachtige gebieden en in open bossen. Baardagamen hebben verschillende kleuren in het wild, afhankelijk van waar ze voorkomen. In gevangenschap worden verschillende kleurslagen (morphs) gekweekt, van bijna wit tot donkerrood.

Figuur 1. Vindplaats *Pogona vitticeps*

Terrarium

Maten

Voor een enkel dier is een terrarium nodig met de minimummaten van 100 (L) x 50 (B) x 50 (H). Voor twee dieren is minimaal een terrarium nodig van 120 (L) x 60 (B) x 60 (H). Voor drie dieren gelden de maten 150 (L) x 60 (B) x 60 (H). Wij raden wel aan geen man en vrouw het gehele jaar door bij elkaar te houden. Wanneer de man geslachtsrijp is, zal hij proberen met de vrouw te paren, wat hij vaak zal doen, waardoor de vrouw weinig rust heeft. Twee vrouwen kunnen wel het gehele jaar bij elkaar. Maar je moet er wel rekening mee houden dat de vrouwen wel met elkaar op kunnen schieten. Niet alle vrouwen kunnen zondermeer bij elkaar.

Bodembedekking

Er zijn verschillende soorten bodembedekking die je kan gebruiken. Calciumkorrels, speelzand en schelpenzand. Zelf maken wij gebruik van speelzand. In het verleden hebben we calciumkorrels en schelpenzand gebruikt. Speelzand bevat ons tot nu toe het beste.

Temperatuur

Voor de verwarming van het terrarium gebruiken we warmtespots. In de warme hoek mag de temperatuur oplopen tot temperaturen tussen 40°C en 48°C. In de koude hoek rond de 28°C. 's Nachts mag de temperatuur dalen tot 15°-20°C.

Verlichting

Baardagamen hebben UVB verlichting nodig om bepaalde vitamines en mineralen op te maken in hun lichaam, zoals calcium en vitamine D3. Zelf maken wij gebruik van Exoterra Reptiglo 10.0 UVB TL lampen en zijn hier zeer tevreden over. Deze bestrijken de hele bak. Eens per half jaar vervangen we de TL buizen omdat de UVB intensiteit afneemt naarmate de lamp ouder wordt. Overdag kan de verlichting 12-14 uur per dag aan staan.

Inrichting

Voor de verdere inrichting kan gebruik worden gemaakt van stenen, hout en falgstones. Baardagamen zijn grondbewonende dieren, maar houden er van enigszins de hoogte in te kunnen door bijvoorbeeld op een rots of stuk hout te gaan zitten. Ook is het verstandig een waterbakje in het terrarium te plaatsen.

Voedsel

Baardagamen zijn omnivoor en kunnen veel eten. Vooral wanneer ze jong zijn is het belangrijk ze dagelijks dierlijk voedsel aan te bieden, zoals krekeltjes en buffalowormen. Ze eten ook graag plantaardig voedsel, maar doen dit vaak op latere leeftijd. Volwassen baardagamen worden gevoerd met sprinkhanen, krekels, meel- en moriowormen en wasmotlarven. Sommige kwekers geven ze kakkerlakken (Dubia's) en af en toe een nestmuis.

Drie keer per week geven wij ze groenten en/of fruit, zoals andijvie, tomaat, komkommer, appel, mandarijn, banaan, kiwi, peer en af en toe sla. In het voorjaar plukken we paardenbloemen waarbij we ze alleen de bloemen en balderen geven. Vooral niet de steel! (deze bevatten een sap wat giftig is voor de baardagaam).

In onderstaand schema staat wat geschikte groenten en fruit zijn voor de baardagaam.

Groente	Fruit
Andijvie	Appel
Tomaat	Peer
Komkommer *	Mandarijn
Sla *	Druiven
Chinese kool	Aarbei
Paksoi	Banaan
	Kiwi
	Pruimen
	Watermeloen
	Perzik

* bevat weinig vitamines

Ongeschikt plantaardig voedsel staat in onderstaande schema.

Ongeschikt
Paardenbloemen, de steel!
Wortels **
Spinazie **
Broccoli **
Koolsoorten
Peterselie
Peulvruchten

** bevat oxaalzuren

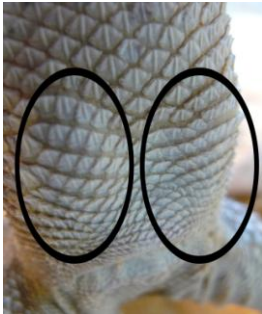
Wij geven ons voedseldieren ook groenten en fruit zodat ze als beter voedsel kunnen dienen. Doordat ze groente en fruit eten, krijgen ze vitamines binnen zodat ook de baardagamen deze binnen krijgen. Bij elke voederbeurt worden de voederdieren bepoederd met een daarvoor bestemd vitamine- en calcium/mineralenpreparaat. Wij

voeren ons volwassen dieren vier keer per week waarbij we de voedseldieren drie keer bepoederen met een calcium/mineralenpreparaat en één keer met een vitaminepreparaat.

Baardagamen zul je niet vaak uit een waterbakje zien drinken. Vooral jonge dieren doen dit niet. Het is raadzaam ze elke dag te sproeien met water zodat ze de druppels op kunnen drinken. Oudere dieren kunnen leren uit een waterbakje te drinken, maar ook hier geldt dat je ze twee á drie keer per week dient te besproeien zodat ze de waterdruppels op kunnen drinken.

Geslachtsonderscheid

Bij jonge dieren is het moeilijk te zien of de baardagaam een man of vrouw is. Wanneer de dieren een maand of drie zijn is het makkelijker te zien. Sommige dieren echter zijn moeilijker te sexen. Wanneer je het dier op je vlakke hand houdt, kan je de staart omhoog buigen. Boven de cloaca zie je bij de man twee bultjes zitten aan de zijkant van de staart (figuur 1). Bij de vrouw zie je een enkele bult in het midden van de staart (figuur 2).

Figuur 1. Man

Figuur 2. Vrouw

Voortplanting

Om de dieren tot voortplanting te krijgen, doen wij ons dieren in winterrust. Gedurende een periode van twee weken wordt de daglengte teruggebracht van 12 uren licht per dag tot 9 uren licht per dag. Daarna doen wij de lichten voor een periode van 6 weken uit. De dieren worden in deze periode niet gevoerd, maar wel eens per week met water besproeid. De temperatuur in deze periode zakt naar 18-20°C overdag en daalt in de nacht tot 14-15°C. Na zes weken gaan de lichten weer aan. We bouwen gedurende twee weken de daglengte weer op tot 12 uren licht per dag. Ook beginnen we langzaam weer te voeren.

Wanneer de dieren een maand wakker zijn doen we de man en de vrouw een dag of vier samen waarbij de man toenadering zal zoeken tot de vrouw en hopelijk tot een paring zal overgaan. Je zal zien dat de man zijn baard opzet en met zijn kop begint te knikken. Meestal zal de vrouw daarop reageren door met een voorpootje te zwaaien en haar staart een eindje omhoog te brengen. Een teken dat ze onderdanig is en klaar om te paren. Daarna halen we ze weer uit elkaar. Wanneer de vrouw eieren bij zich draagt zal ze dikker worden en soms kun je de eieren in de vorm van bultjes in haar buik zien zitten. Baardagamen kunnen van één paring tot drie keer per seizoen eieren leggen. Ze leggen ongeveer tussen de 10 tot 30 eieren per keer. Soms leggen ze meer.

Paring baardagamen

Eieren leggen

Een paar dagen voordat ze moet gaan leggen wordt de vrouw onrustig en begint ze te graven en minder te eten. Bij sommige vrouwen zie je de eieren in de buik zitten (zie foto rechts). Het is belangrijk in een hoek van het terrarium een bult zand vochtig te maken waar ze haar eieren in kan leggen. Het is niet altijd gezegd dat ze daar dan ook de eieren zal leggen. Het leggen van de eieren neemt ongeveer anderhalf tot twee uur in beslag. Ze zal namelijk de eieren ook begraven.

Daarna kan je de eieren voorzichtig uit het terrarium halen en overbrengen in een broedmachine. Wij broeden de eieren uit op een temperatuur van 28°C. De eieren worden in een bamibakje gevuld met vochtig vermiculiet geplaatst. Afhankelijk van de temperatuur komen de eieren na 60 tot 80 dagen uit.

